

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету

/Калинич І. В./

« 29 » червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ В ЗОНЗ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Педтехнології навчання географії в ЗОНЗ» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.07 Географія** освітньої програми **Географія**.

Розробники: Шароді Ю.В. - магістр географії, асистент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування;

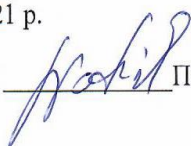
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від « 25 » червня 2021 р.

Завідувач кафедри Поп С.С.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

протокол №8 від « 29 » червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Потіш Л.А.

© Шароді Ю.В., 2021 р.

□ © ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	I	I
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	2	2
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	18	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усне опитування	Самостійна робота:	
	78	110

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти наукові поняття про педагогічні технології в освіті, їх цілі та завдання; допомогти майбутнім викладачам географії в оволодінні основними теоретичними знаннями та вміннями щодо використання в практичній професійній діяльності новітніх педагогічних технологій та прийомів в навчально-виховному процесі в ЗОНЗ.

Відповідно до освітньої професійної програми «Географія», виконання компоненту її навчального плану «Педтехнології навчання географії в ЗОНЗ» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних і фахових компетентностей**;

ЗК 2. Здатність самовдосконалюватися, постійно підвищувати кваліфікацію із розумінням предметної області обраної професії, її основних концепцій, понятійно-термінологічного апарату та місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою, уміти комунікувати з іншими, логічно викладати свою думку як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні сучасні технології у науковій, освітній, просвітницькій та громадській роботі, абстрактно мислити та системно аналізувати і узагальнювати інформацію в галузі предметної діяльності.

ЗК 7. Здатність працювати в команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера.

ЗК 8. Уміння об'єктивно оцінювати і доносити знання як до фахової аудиторії, так і до широкого загалу із використанням наукової термінології та сучасних методів і технологій презентації інформаційних матеріалів.

ФК 1. Набуття предметно-географічних, природознавчо-наукових, психолого-педагогічних компетентностей, оволодіння фундаментальними знаннями з дисциплін географічної науки на різних просторових рівнях (глобальному, національному і локальному), методологією географічних досліджень взаємозв'язків у складній системі «Людина–Природа» в контексті досягнення цілей збалансованого розвитку.

ФК 2. Здатність до постійного професійного самовдосконалення, вивчення і креативного застосування досягнень національної та світової географічної науки в науковій і педагогічній діяльності.

ФК 4. Здатність розвивати викладацькі компетентності, вміння застосувати на практиці набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методів і прийомів навчання географії у вищих навчальних закладах відповідно до вимог державних освітніх стандартів.

ФК 5. Здатність постійно вдосконалювати та використовувати набуті знання щодо змісту, форм та методів навчання географії в загальноосвітній школі, вміння вносити інновації в навчально-виховний процес сучасної середньої школи.

ФК 6. Здатність застосування новітніх інформаційних технологій та методів швидкого пошуку необхідної професійної інформації, вміння її аналізу та опрацювання з метою напрацювання ідей щодо подальшого розвитку географічної освіти й науки.

ФК 7. Здатність на глобальному, регіональному і локальному рівнях аналізувати в часі і просторі взаємопов'язані природні явища і процеси. Здатність в процесі освітньої, наукової і громадянської діяльності логічного і світоглядно мислити, знаючи взаємозв'язки і закономірності в еколого-, гео-, соціо-просторі.

ФК 9. Набуття високих морально-етичних цінностей і здатність особи здійснювати професійну діяльність орієнтовану на формування в Україні європейських якостей життя.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педтехнології навчання географії в ЗОНС» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1.1 «Вища освіта та Болонський процес»

ОК 1.2 «Педагогіка і психологія вищої школи»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знання основних законів, закономірностей, понять та наукової термінології новітніх напрямків сучасної географічної освіти та науки; знання системи освіти та науки України, стану її адаптації в європейський простір.	ПРН 1
Знання принципів, методів, закономірностей, структури педагогічного процесу, новітніх освітніх засобів і технологій, які є придатними для викладання різних географічних дисциплін у вищій школі та в загальноосвітніх навчальних закладах.	ПРН 3
Знання за даною освітньою програмою, які необхідні для роботи в традиційних сферах застосування: вчителем географії в ЗОНЗ, викладачем географічних дисциплін у вищій школі, спеціалістом-географом у наукових установах, державних природоохоронних структурах та поресурсних департаментах при облдержадміністрації або відділах органів державної влади та місцевого самоврядування, а також у підприємницьких структурах, що потребують фахівців-географів	ПРН 4
Знання технічних і програмних засобів для реалізації прикладних задач, обробки баз даних з урахуванням особливостей сфери застосування у галузі географічних наук; розуміння основних операцій для використання геоінформаційних систем з відповідним програмним забезпеченням.	ПРН 7
Уміння вирішувати конкретну наукову проблему (фундаментальну або прикладну) географічної освіти і науки, використовуючи сучасні техніку, технологію, методи і методологічні підходи, здобувати нові знання і зіставляти їх з отриманими раніше, викладати їх у формі звіту, публікації, доповіді.	ПРН 9
Застосовувати новітні освітні методики і технології для формування в учнів школи предметних компетентностей, набуття сучасних уявлень про географічну оболонку Землі як середовище життєдіяльності людства, її структуру, природні багатства різних континентів, країн світу, України та її регіонів.	ПРН 10
Уміння самостійно організовувати польові природознавчі дослідження та спостереження, які необхідні для проведення практичних занять з географії та природознавства в школі, а також для проведення позашкільної краєзнавчої роботи, формування у молоді відповідального ставлення до екологічного стану довкілля.	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Педтехнології навчання географії у ЗОНЗ»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен	ПРН 1
<i>Знати:</i>	ПРН 3

⇒ основні закони, поняття та наукову термінологію новітніх напрямків сучасної географічної освіти й науки ⇒ принципи, методи, структуру педагогічного процесу, новітні засоби і педтехнології, які є придатними для викладання географії в загальноосвітніх навчальних закладах ⇒ інформаційні та комунікаційні сучасні технології ⇒ розуміти основні прийоми використання геоінформаційних систем з відповідним програмним забезпеченням в педагогічному процесі	ПРН 4 ПРН 7
Вміти: ⇒ практично застосовувати сучасні методи і прийоми навчання географії у загальноосвітніх навчальних закладах відповідно до вимог державних освітніх стандартів ⇒ креативно використовувати в професійній діяльності вчителя географії набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності ⇒ об'єктивно оцінювати і доносити знання як до фахової аудиторії, так і до широкого загалу із використанням наукової термінології та сучасних методів і технологій презентації інформаційних матеріалів ⇒ самовдосконалюватися, комунікувати з іншими, логічно викладати свою думку як усно, так і письмово, спілкуватися державною мовою ⇒ організовувати польові природознавчі дослідження та спостереження, які необхідні для проведення практичних занять з географії	ПРН 9 ПРН 10 ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни **«Педтехнології навчання географії в ЗОНЗ»** є: накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та самостійної роботи, спрямовані на оволодіння навчального матеріалу за освітньою програмою «Географія».

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне усне опитування або експрес тестування на лекціях;
- модульне усне опитування або оцінювання письмової контрольної роботи;
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
- виконання і презентація комплексних (групових) завдань;
- екзамен.

Підсумкова оцінка екзамену виставляється студенту як за 100 бальною шкалою відповідно до Болонської системи, так і за національною чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) за відомою таблицею. Протягом семестру здійснюється поточний контроль на аудиторних заняттях і консультаціях та проміжний шляхом виконання модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль – складання екзамену у формі усного опитування.

Студентам, які не виявили бажання покращити отриману оцінку за накопичувально-рейтинговою системою протягом семестру виставляється на їх прохання підсумкова оцінка без складання екзамену. Оцінка «незадовільно» записується тільки у екзаменаційну відомість, а позитивні оцінки записуються у залікову книжку студента та екзаменаційну відомість згідно Болонської системи оцінювання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на семінарських заняттях, виступи на семінарах спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів; виконання самостійної роботи.

Форма модульного контролю: контрольна робота з тем змістовного модуля.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен у формі усної перевірки знань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота		Сума
T1	T2	T3	T4	T5...	T6	T7		60	100
6	6	6	6	6	6	4			

T1, T2 ... – теми семінарських занять

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість, год	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість год	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	40	9	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	—		
Презентація інд. завдань				
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом	8	100	10	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контролю допускаються студенти, які при поточному контролі набрали не менше 10 балів (тобто 25% від максимальної оцінки поточного контролю). Оцінювання модульної контрольної роботи, яка включає три теоретичні питання сумарно за три теоретичні питання оцінюються максимально до 60 балів (по 20 балів за кожне питання). Решту 40 балів (до 100-бальної оцінки) студент накопичує проявляючи активність на семінарських заняттях та даючи правильні відповіді на запитання по ходу лекцій, а також за проміжний експрес тестовий письмовий контроль пройденого програмного матеріалу в ході лекцій.

Критерії оцінювання теоретичних питань модульної письмової роботи

Сума балів за теоретичні питання	Критерії оцінок
----------------------------------	-----------------

50-60	студент дає глибокі правильні відповіді на теоретичні питання
40-49	студент в основному правильно розкрив теоретичні питання, але мають місце окремі не суттєві неточності
30-39	студент, розкриваючи теоретичні питання, допустив окремі помилки, що засвідчує недостатньо глибоке розуміння програмного матеріалу
15-29	студент недостатньо повно розкрив теоретичні питання, допустив кілька значних помилок
0 -14	поверхнево та з суттєвими помилками розкрито усі питання

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Курсова робота не передбачена навчальним планом дисципліни.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Результат підсумкового семестрового контролю за 100-бальною шкалою викладач оголошує студентам на останньому семінарському занятті. Він включає бали отримані при поточному, проміжному та модульному контролі. Студент може покращити позитивну підсумкову оцінку складаючи усний екзамен за програмою дисципліни або йому виставляються підсумкова семестрова оцінка у екзаменаційну відомість та залікову книжку за його бажанням.

Екзамен проводиться у формі усного опитування з метою з'ясування рівня знань студентів, які виявили бажання покращити підсумкову семестрову оцінку, яку отримано за накопичувальною кредитно-бальною системою, однак не менше 60 балів. Обов'язково складають екзамен студенти, які мають підсумкову семестрову оцінку від 35 до 59 балів (FX), а студенти, які отримали нижче 35 балів не мають права складати екзамен з можливістю повторного вивчення дисципліни.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Технології навчання в сучасній освіті

Тема 1. Технологічний підхід у навчанні. Мета, завдання та зміст курсу. Інформаційне забезпечення дисципліни. Технологічний підхід в оволодінні знаннями. Сутність педагогічної технології, її структура. Зміст основних понять: "освітні технології", "педагогічні технології", "технології навчання", "технології виховання", "персоніфіковані технології". Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій.

Тема 2. Особистісно-орієнтовані педагогічні технології. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці. Зміст особистісно орієнтованого навчання. Моделі особистісно-орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічна, предметно-дидактична. Вимоги до особистісно орієнтованих технологій, їх основні цілі і завдання. Особистісно-орієнтована педагогічна ситуація як найпростіша ланка технології.

Тема 3. «Вальдорфська педагогіка» як особистісно-орієнтована технологія. Історія виникнення Вальдорфської педагогіки, її основні концептуальні положення. Особливості змісту «навчання за епохами». Вимоги до особистості педагога. Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією.

Тема 4. Технологія розвивального навчання. Історія виникнення технології (ідеї Платона, Аристотеля, Сократа, Я.Коменського, Ж.Руссо, Й.Песталоцці, Ф.Дістерверга, К.Ушинського, Г.Ващенко). Концептуальні положення систем розвивального навчання Л.Виготського, Л.Занкова, В.Давидова, Д.Ельконіна. Головні цілі та завдання розвивального навчання, модель його реалізації: зміст технології розвивального навчання, особливості методики. Вимоги до особистості педагога та досвід впровадження розвивального навчання у системі освіти України.

Модуль 2. Технології навчання в географічній освіті

Тема 1. Програмоване навчання. Історія виникнення програмованого навчання. Основні положення програмованого навчання. Програма та крок програми як основні компоненти. Лінійна, розгалужена, комбінована програми навчання. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі.

Тема 2. Технологія модульного навчання. Виникнення модульної організації навчання. Версії модульного навчання: американська, англійська, німецька, литовська, міжнародна (модульно-рейтингова), українська (модульно-розвивальна, модульно-тьюторська). Характеристика організаційно технологічних засобів: модуль, модульна програма, модель методів тощо. Вимоги, принципи, організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання. Особливості модульно-тьюторської технології навчання.

Тема 3. Технологія проблемного навчання. Структура проблемної ситуації. Методи і форми проблемного навчання. Методика підготовки та проведення проблемної лекції, пошукового семінару, евристичної бесіди практичних проблемних занять.

Тема 4. Ігрові технології навчання. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні. Класифікація педагогічних ігор, навчальна ділова гра, розігрування ролей, ігрове проектування, аналіз виробничих ситуацій, інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання. Місце педагогічних ігор в системі методів навчання.

Тема 5. Технологія проектного навчання. Історія виникнення технології. Концептуальні положення. Зміст, мета і завдання технології. Основні етапи, вимоги до особистості педагога проектної технології.

6.2. Структура навчальної дисципліни

(для денної форми навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Форма навчання:	
	Ус	у тому числі

	ьо го	ле кц ії	пр ак ти чн і (с ем ін ар сь кі)	ла бо ра то рн і	ін ди ві ду ал ьн а ро бо та	са мо ст ій на ро бо та
Модуль 1. Технології навчання в сучасній освіті						
Тема 1. Технологічний підхід у навчанні. Мета, завдання та зміст курсу. Інформаційне забезпечення дисципліни. Технологічний підхід в оволодінні знаннями. Сутність педагогічної технології, її структура. Зміст основних понять: "освітні технології", "педагогічні технології", "технології навчання", "технології виховання", "персоніфіковані технології". Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій.	12	2	2			8
Тема 2. Особистісно-орієнтовані педагогічні технології. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці. Зміст особистісно орієнтованого навчання. Моделі особистісно-орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічна, предметно-дидактична. Вимоги до особистісно орієнтованих технологій, їх основні цілі і завдання. Особистісно-орієнтована педагогічна ситуація як найпростіша ланка технології.	14	3	2			9
Тема 3. «Вальдорфська педагогіка» як особистісно-орієнтована технологія. Історія виникнення Вальдорфської педагогіки, її основні концептуальні положення. Особливості змісту «навчання за епохами». Вимоги до особистості педагога. Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією.	12	2	2			8
Тема 4. Технологія розвивального навчання. Історія виникнення технології (ідеї Платона, Аристотеля, Сократа, Я.Коменського, Ж.Руссо, Й.Песталоцці, Ф.Дістерверга, К.Ушинського, Г.Ващенко). Концептуальні положення систем розвивального навчання Л.Виготського, Л.Занкова, В.Давидова, Д.Ельконіна. Головні цілі та завдання розвивального навчання, модель його реалізації: зміст технології розвивального навчання, особливості методики. Вимоги до особистості педагога та досвід впровадження розвивального навчання у системі освіти України.	18	4	2			12
Разом за модуль	56	11	8			37

Модуль 2. Технології навчання в географічній освіті						
Тема 1. Програмоване навчання. Історія виникнення програмованого навчання. Основні положення програмованого навчання. Програма та крок програми як основні компоненти. Лінійна, розгалужена, комбінована програми навчання. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі.	12	2	2			8
Тема 2. Технологія модульного навчання. Виникнення модульної організації навчання. Версії модульного навчання: американська, англійська, німецька, литовська, міжнародна (модульно-рейтингова), українська (модульно-розвивальна, модульно-тьюторська). Характеристика організаційно технологічних засобів: модуль, модульна програма, модель методів тощо. Вимоги, принципи, організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання. Особливості модульно-тьюторської технології навчання.	18	4	2			12
Тема 3. Технологія проблемного навчання. Структура проблемної ситуації. Методи і форми проблемного навчання. Методика підготовки та проведення проблемної лекції, пошукового семінару, евристичної бесіди практичних проблемних занять.	13	3	2			8
Тема 4. Ігрові технології навчання. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні. Класифікація педагогічних ігор, навчальна ділова гра, розігрування ролей, ігрове проектування, аналіз виробничих ситуацій, інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання. Місце педагогічних ігор в системі методів навчання.	11	2	2			7
Тема 5. Технологія проектного навчання. Історія виникнення технології. Концептуальні положення. Зміст, мета і завдання технології. Основні етапи, вимоги до особистості педагога проектної технології.	10	2	2			6
Разом за модуль	64	13	10			41
Разом за семестр	120	24	18			78

6.2. Структура навчальної дисципліни (для заочної форми навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Форма навчання:	
	Ус	у тому числі

	ьо го	ле кц ії	пр ак ти чн і (с ем ін ар сь кі)	ла бо ра то рн і	ін ди ві ду ал ьн а ро бо та	са мо ст ій на ро бо та
Модуль 1. Технології навчання в сучасній освіті						
Тема 1. Технологічний підхід у навчанні. Мета, завдання та зміст курсу. Інформаційне забезпечення дисципліни. Технологічний підхід в оволодінні знаннями. Сутність педагогічної технології, її структура. Зміст основних понять: "освітні технології", "педагогічні технології", "технології навчання", "технології виховання", "персоніфіковані технології". Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій.	14	1				13
Тема 2. Особистісно-орієнтовані педагогічні технології. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці. Зміст особистісно орієнтованого навчання. Моделі особистісно-орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічна, предметно-дидактична. Вимоги до особистісно орієнтованих технологій, їх основні цілі і завдання. Особистісно-орієнтована педагогічна ситуація як найпростіша ланка технології.	13,5	1	0,5			12
Тема 3. «Вальдорфська педагогіка» як особистісно-орієнтована технологія. Історія виникнення Вальдорфської педагогіки, її мета і завдання, основні концептуальні положення. Особливості змісту «навчання за епохами». Вимоги до особистості педагога. Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією.	11	1				10
Тема 4. Технологія розвивального навчання. Історія виникнення технології (ідеї Платона, Аристотеля, Сократа, Я.Коменського, Ж.Руссо, Й.Песталоцці, Ф.Дістерверга, К.Ушинського, Г.Ващенко). Концептуальні положення систем розвивального навчання Л.Виготського, Л.Занкова, В.Давидова, Д.Ельконіна. Головні цілі та завдання розвивального навчання, модель його реалізації: зміст технології розвивального навчання, особливості методики. Вимоги до особистості педагога та досвід впровадження розвивального навчання у системі освіти України.	16,5	1	0,5			15
Тема 5. Програмоване навчання. Історія	13,5	1	0,5			12

виникнення програмованого навчання. Основні положення програмованого навчання. Програма та крок програми як основні компоненти. Лінійна, розгалужена, комбінована програми навчання. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі.						
Тема 6. Технологія модульного навчання. Виникнення модульної організації навчання. Версії модульного навчання: американська, англійська, німецька, литовська, міжнародна (модульно-рейтингова), українська (модульно-розвивальна, модульно-тьюторська). Характеристика організаційно технологічних засобів: модуль, модульна програма, модель методів тощо. Вимоги, принципи, організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання. Особливості модульно-тьюторської технології навчання.	15,5	1	0,5			14
Тема 7. Технологія проблемного навчання. Структура проблемної ситуації. Методи і форми проблемного навчання. Методика підготовки та проведення проблемної лекції, пошукового семінару, евристичної бесіди практичних проблемних занять.	13	1				12
Тема 8. Ігрові технології навчання. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні. Класифікація педагогічних ігор, навчальна ділова гра, розігрування ролей, ігрове проектування, аналіз виробничих ситуацій, інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання. Місце педагогічних ігор в системі методів навчання.	11,5	0,5				11
Тема 9. Технологія проектного навчання. Історія виникнення технології. Концептуальні положення. Зміст, мета і завдання технології. Основні етапи, вимоги до особистості педагога проектної технології.	11,5	0,5				11
Разом за модуль	120	8	2			110
Разом за семестр	120	8	2			110

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Технологічний підхід у навчанні. Мета, завдання та зміст курсу. Інформаційне забезпечення дисципліни. Технологічний підхід в оволодінні знаннями. Сутність педагогічної технології, її структура. Зміст основних понять: "освітні технології", "педагогічні технології", "технології навчання", "технології виховання",	2	

	"персоніфіковані технології". Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій.		
2	Тема 2. Особистісно-орієнтовані педагогічні технології. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці. Зміст особистісно орієнтованого навчання. Моделі особистісно-орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічна, предметно-дидактична. Вимоги до особистісно орієнтованих технологій, їх основні цілі і завдання. Особистісно-орієнтована педагогічна ситуація як найпростіша ланка технології.	2	0,5
3	Тема 3. «Вальдорфська педагогіка» як особистісно-орієнтована технологія. Історія виникнення Вальдорфської педагогіки, її мета і завдання, основні концептуальні положення. Особливості змісту «навчання за епохами». Вимоги до особистості педагога. Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією.	2	
4	Тема 4. Технологія розвивального навчання. Головні цілі та завдання розвивального навчання, модель його реалізації: зміст технології розвивального навчання, особливості методики. Вимоги до особистості педагога та досвід впровадження розвивального навчання у системі освіти України.	1	0,5
	Модульна контрольна робота №1	1	
5	Тема 5. Програмоване навчання. Історія виникнення програмованого навчання. Основні положення програмованого навчання. Програма та крок програми як основні компоненти. Лінійна, розгалужена, комбінована програми навчання. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі.	2	0,5
6	Тема 6. Технологія модульного навчання. Виникнення модульної організації навчання. Версії модульного навчання: американська, англійська, німецька, литовська, міжнародна (модульно-рейтингова), українська (модульно-розвивальна, модульно-тьюторська). Характеристика організаційно технологічних засобів: модуль, модульна програма, модель методів тощо. Вимоги, принципи, організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання. Особливості модульно-тьюторської технології навчання.	2	0,5
7	Тема 7. Технологія проблемного навчання. Структура проблемної ситуації. Методи і форми проблемного навчання. Методика підготовки та проведення проблемної лекції, пошукового семінару, евристичної бесіди практичних проблемних занять.	2	
8	Тема 8. Ігрові технології навчання. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні. Класифікація педагогічних ігор, навчальна ділова гра, розігрування ролей, ігрове проектування, аналіз виробничих ситуацій, інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання. Місце педагогічних ігор в системі методів навчання.	2	
9	Тема 9. Технологія проектного навчання. Історія виникнення технології. Концептуальні положення. Зміст, мета і завдання технології. Основні етапи, вимоги до особистості педагога проектної технології.	1	
	Модульна контрольна №2	1	

	Разом	18	2
--	-------	----	---

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

Індивідуальні завдання не передбачені за навчальним планом.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: мультимедійна техніка, Інтернет ресурси з доступом під час лекції; Дидактичні матеріали: електронні варіанти навчально-методичних матеріалів, завдання для модульного та підсумкового контролю, матеріали лектора до дисципліни в системі віртуального навчання «Moodle».

Програмне забезпечення наявне в комп'ютерних класах та індивідуальне у студентів і викладачів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]. Навч. посіб. Уклад. І. О. Казак. - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 116 с.
https://ela.kpi.ua/bitstream/Kazak_I.O
2. Чубрей О.С. Система підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу: монографія. Чернівці: Технодрук, 2020. - 376 с.
3. Корнєєв В. П. Технології в навчанні географії: Посібник. – Х.: Основа, 2004.- 111 с.

Додаткова література

1. Ільченко А.М., Шайко С.В. Вища освіта і Болонський процес. Навч.-метод. посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2014.-316 с. <https://mon.gov.ua/ua/tag/vishcha-osvita>
2. Закон України «Про вищу освіту» в редакції Закону № 392-IX від 18.12.2019 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
Положення про освітній процес в УжНУ
3. Гурська О. Місце та роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Витоки педагогічної майстерності. Сер. Пед. науки. 2014. Вип. 13. С. 103–107.
4. Єльнікова Г. Про впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес вищого навчального закладу. Теорія та методика управління освітою. 2010. № 5. С. 11. URL: <http://tme.umo.edu.ua>.
5. Остроух В.І. Електронні картографічні посібники як форма реалізації інноваційних технологій в освітньому процесі // Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи (GTSM): Матеріали міжнар. наук-практ. конфер. (м.Київ, 30-31 березня 2018 р.)/ гол. ред. колегії Я.Б. Олійник – К.: Прінт-Сервіс, 2018 – 361 с., С. 311-314.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.geograf.com.ua/>
2. <http://geopom.at.ua/>
3. <http://rozumniki.net/catalog/products/geografiya>
4. <http://geo-klass.at.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020/ 2021 н.р. без змін; зі змінами (Додаток 1).
21 (потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____ Поп С.С.
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище
ініціали)

1. Сутність педагогічної технології, її структура.
2. Зміст понять: «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання», «технології виховання», «персоніфіковані технології».
3. Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій.
4. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці.
5. Зміст особистісно-орієнтованого навчання.
6. Історія виникнення «Вальдорфської педагогіки», її мета і завдання.
7. Особливості «навчання за епохами».
8. Вимоги до особистості педагога у «Вальдорфській педагогіці». Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією.
9. Історія виникнення технології розвивального навчання.
10. Основні положення системи розвивального навчання Л.Виготського.
11. Головні цілі та завдання розвивального навчання.
12. Історія виникнення програмованого навчання.
13. Основні положення програмованого навчання.
14. Програма та крок програми як основні компоненти програмованого навчання.
15. Лінійна, розгалужена та комбінована програми у програмованій технології навчання.
16. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі.
17. Історія виникнення модульної організації навчання.
18. Організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання.
19. Способи створення проблемної ситуації.
20. Методи і форми проблемного навчання.
21. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні.
22. Класифікація педагогічних ігор.
23. Навчальна ділова гра як складова ігрової технології навчання.
24. Аналіз виробничих ситуацій як складова ігрової технології навчання.
25. Ігрове проектування як складова ігрової технології навчання.
26. Інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання.
27. Розігрування ролей як складова ігрової технології навчання.
28. Історія виникнення проектної технології навчання.
29. Основні положення проектної технології навчання.
30. Зміст, мета і завдання проектної технології навчання.